

Charadrius apricarius altifrons Brehm. Ounastunturilla 2 yks. 30. VII.

Calidris a. alpina (L.). Kilpisjärvellä 1 yks. 13. VII, samoin 16. VII ja 18. VII.

Tringa erythropus (Pall.). Tapasimme jonkun yksilön useamassa paikassa Muonio- ja Könkämäjokien varrella.

Tringa nebularia (Gunn.). 1 yks. Muoniojoen rannalla pari km Kuttaisesta alaspäin 5. VII, Lammaskosken kohdalla 1 yks. 8. VII.

Tringa glareola L. Näimme sen pari kertaa venematkamme varrella.

Tringa h. hypoleucos L. Erittäin yleinen Kilpisjärvellä asti.

Phalaropus lobatus (L.). 3 yks. Kelottijärvellä 6. VII.

Numenius ph. phæopus (L.). Yksityisiä lintuja nähty Muonio- ja Könkämäjokia noustessa ainakin Pättikän koskelle saakka. Pie-nempi parvi (8 lintua) Ounasjärven rannalla 30. VII.

Sterna macrura Naum. Nähty useita kertoja venematkan varrella.

Larus argentatus Pontopp. 2 yks. nähty Kilpisjärvellä joka päivä kyseessäolevana aikana (11. VII—25. VII), järveltä hävisivät linnut aina Ruotsin puoleiselle rannalle päin, jossa ehkä niillä oli pesä.

Stercorarius longicaudus Vieillot. Jehkatsh- ja Saanatunturien välisessä jokilaaksossa (Skirhashjohka) 24. VII kaksi täysikasvanutta yks. ja yksi tuskin lentokykyinen poikanen. Kivet ympärillä ulostuksien tahrimat, josta päättäen linnut kauan asuneet niillä tienoin ja herkutelleet jyrksijöillä.

Grus g. grus (L.). 4 yks. nähty lentävän luoteeseen päin Palojoensuussa 29. VII.

Lagopus l. lagopus (L.). Saanatunturiin alemmilla rinteillä verrattain runsaasti, heinäkuun puolivälissä poikaset jo melkein täysikasvaneiden kokoisia.

Varför flyga fåglarna mot fyrarnas rutor?

Ute i Finska viken, långt på sidan om allfarväg resa sig Söderskärs nakna klipphällar ur den blånande havsvidden, som vålnader från hänsvunna tider. På den högsta av dessa klippor höjer fyren med samma namn sin tornspira några tiotal meter över havet

Som fyrmästare på Söderskär fungerade för ett antal år sedan några avlidne Söderling, en präktig gubbe, som hade vaket intresse för naturen och i synnerhet för fågellivet i den Söderskär omgivande arkipelagen. Då jag gärna ville lära känna namnet på de flyttfåglar, som under nätterna „flögo ihjäl sig“ mot fyrens rutor, konsulterade jag ofta gubben Söderling, som gav mig rätt intressanta upplysningar. Då jag här om dagen i minnet genomgick Söderlings meddelanden, frapperades jag över att han aldrig funnit ugglor bland de döda fåglarna, oaktat vi hava åtminstone tvenne arter: *Strix otus* och *Strix brachyotus*, som måste hänföras till kategorin: „fåglar, som flytta under den mörka delen av dygnet“. Detta gav mig anledning att försöka utforska orsaken till att fåglar stundom flyga mot fyrarnas rutor.

Nu vill jag på en liten omväg återkomma till ifrågavarande spørsmål.

Om en nattfjäril flyger in i ett rum, där en ljuskälla utstrålar ett relativt starkt ljus, flyger fjäriln med största sannolikhet in i ljuskällan. Fjäriln „drages ej till ljuset“, som den allmänna termen lyder, utan fjärilns flykt in i ljuskällan är föranledd av tropism, varmed förstås rörelser, som djur göra automatiskt för att uppnå fysiologisk jämnvikt i förhållande till ljus, värme, tryck, fuktighet m. m.

Om fjäriln under sin flykt inne i rummet passerar tillräckligt nära ljuskällan, irriteras intensivt syncellerna endast i det ena ögat och följderna blir en rubbning i den fysiologiska jämnvikten, som fjäriln automatiskt korrigerar genom att förändra sin kurs så, att bägge ögonen bliva lika starkt retade. Genom sin obekantskap med temperaturen hos ljuskällan bibehåller den farten med känt ödesdigert resultat.

Beträffande fåglarna har jag ställt upp för mig följande teori.

Om en tänd fyr befinner sig rakt i förlängningen av en nattligt flygande fågels rörelseriktning, undviker fågeln med största sannolikhet kontakt med ljuskällan och gör en gir åt den ena eller den andra sidan. I ett visst moment komma ljusstrålarna då att falla blott i det ena ögat och reta näthinnan i detta, medan det andra ögat förblir obelyst, allt under förutsättning att fågeln befinner sig inom ett visst, icke för långt avstånd från ljuskällan.

Genom att ögonens synnerver i kiasma fullständigt korsas varandra, kommer ljusinttrycket att påverka den ögat motsatta hjärn-

halvan, medan det mot den mörka rymden vettande ögat icke förmedlar något intryck åt den andra hjärnhalvan. Härigenom uppstår så stark rubbning i den fysiologiska jämnvikten, att fågeln automatiskt, av obestämbart inre tvång korrigerar rubbningen genom att göra en hastig gir mot ljuskällan med påföljd, att den med full fart ränner emot det lanterninen omgivande skyddsglasat. Det nyssagda gäller icke de binokulärt seende fåglarna.

Vad ugglorna beträffar har jag icke hört, att sådana skulle hittats döda vid våra fyrar. Förklaringen härtill synes mig enkel. Ugglorna äro som bekant binokulärt seende d. v. s. ögonen hava *delvis gemensamt synfält*. Hos djur med binokulärt seende korsas ögonens synnerv icke fullständigt i kiasma, utan synnerven delar sig på så sätt, att t. ex. högra ögats synnerv sänder en större gren till den *högra* hjärnhalvan, som emottager c. $\frac{2}{3}$, och en mindre gren till den *vänstra* hjärnhalvan, som emottager c. $\frac{1}{3}$ av den genom ögat meddelade synförnimmelsen. Till följd härav kommer ugglan icke att av ett från sidan infallande ljus känna så stark rubbning i den fysiologiska jämnvikten, att en korrigerings skulle vara behöfelig. Ugglan gör icke den ödesdigra giren och undgår sålunda en bråddöd.

Ovanstående är endast amatörens vaga funderingar. Det vore synnerligen intressant om herrar ornitologer ville låta sitt vetandes ljus allsidigt belysa detta i mitt tycke intressanta spörsmål.

Selim Rödlin.

En sommaridyll.

Senaste sommar observerade jag, att en flugsnappare *Muscicapa striata* titt och ofta flög in i en öppen lodgia i mitt för sommaren hyrda landsställe. Då jag antog, att de täta besöken i lodgian gällde bobyggnad, beslöt jag att undersöka saken.

På en hylla, som var indelad i små fack, avsedda för förvaring av spik, skruvar m. m., hade ett flugsnapparpar i ett av facken byggt sitt bo, som innehöll fyra ägg. De täta utflykterna berodde på, att fågeln lättade på vingen, då någon passerade lodgian. Ovanför hyllan med facken var en klädhängare anbragt.

Jag fröjdade mig mycket över bofyndet och hoppades få se ungarna i deras olika utvecklingsstadier. Men härav vart intet, ty utan vetskap om boet hade någon upphängt ett klädesplagg på hängaren så, att detta täckte boet, som omedelbart övergavs.